

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationes De Deo Homine, Sive De Incarnatione Filii
Dei**

Hurtado de Mendoza, Pedro

Antverpiae, 1634

Sectio IX. Impugnatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82720)

S. Thom. 7.
3. 2. 4. & c.

SECTIO VIII.

Aliquorum doctrina.

§. 46. **E**xplicatâ sententiâ propriâ, ceterâ facillè
refelluntur. nonnullas iam impugnauimus,
vna superest inter omnes, quas vidi consideratu
dignas. Asserit Primùm, *Ex tribus naturis cum eadem
personalitate resultat vnus homo: in quo conuenitur
cum doctrina præmissâ §. 25. Secundò asserit, Non
resultant plures homines, aut dixit vnica natura, &
pluribus suppositis.* Qua parte id dicitur de Deo est
fide sanctum: Deus enim est vnus; quamuis per-
sonæ sunt tres. item qua parte dicitur idem de vna
humanitate cum pluribus suppositis creatis, est et-
iam verum: quod probaui §. 34. qua verò parte id
dicitur de tribus suppositis diuinis, opponitur do-
ctrinæ, quam tradidi §. 20. Itaque ex hac senten-
tia si tres personæ assumpsissent humanitatē eam-
dem, non essent tres homines, sed vnus. Asserit
Tertiò: *Plures personalitates terminantes eandem natu-
ram, constituunt cum illa tres personas.*

§. 47. Probant, quia termini substantiui, vt,
Deus, homo: significant explicitè naturam, & valdè
confusè suppositum. Quod explicant: quia suppo-
situm significatur vagè, indeterminatè & confusè,
explicandum more indiuidui vagi *aliquis homo.* Ho-
mo igitur, & *hic homo* significat aliquod suppo-
situm vagè: nempe aliquod suppositum cum huma-
nitate, vel cum hac humanitate. *Homo* significat
indeterminatè vtrumque: *hic homo* significat etiam
indeterminatè suppositum; humanitas autem si-
gnificatur determinatè in indiuiduo. Quod ipsi
vocant nomina determinationis applicari naturæ:
quia explicitè significatur; vt *hæc humanitas:* nomi-
na autem indeterminatiōis applicari supposito;
vt *aliquod suppositum.*

§. 48. Contrâ verò *persona* significat explicitè
suppositum; naturam verò confusè: etenim *hæc
persona* significat explicitè hanc numero personali-
tatem; implicitè verò naturam intellectualem: hæc
enim persona est hæc personalitas cum aliqua natu-
ra: sicut *hic homo* est aliquod suppositum cum
hac numero humanitate. & sicut *hic homo* non si-
gnificat determinatè suppositum in indiuiduo: ita
nec hæc persona significat in indiuiduo naturam:
quia licet *homo* & *persona* significent in recto solam
personalitatem; naturam verò in obliquo; at di-
uerso modo: quia *homo* naturam determinatè, vagè
autem suppositum; *persona* verò suppositum de-
terminatè, & naturam vagè.

§. 49. Hinc probant tres humanitates cum vna
persona non esse tres homines, nec tres personas.
quia nomen multitudinis, aut plurale non appli-
catur obliquis, sed rectis; at rectum tunc esset v-
num, nempe suppositum; quamuis obliqua essent
tria. item probant tres personalitates cum vna hu-
manitate fore tres personas: quia recta sunt plura.
Nescio sanè an tam bene probent eas non esse tres
homines: quia *homo* & *persona*, in illorum sententia,
significant in recto suppositum dumtaxat: sed re-
cta sunt tria in homine, non minùs quàm in per-
sona: ergo.

SECTIO IX.

Impugnatur,

§. 50. **I**n hac doctrina plura displicent. Primùm,
significationem vagam applicari rectis, de-
terminatam autem obliquis: vt *hic homo* significat
humanitatem in obliquo, & determinatè; suppo-
situm autem in recto, & confusè. quod sine funda-
mento asseritur: quia potius recta significantur de-
terminatè; obliqua verò vagè. Quod Primùm
probo exemplo adiectiuorum: *hoc album* significat
magis expressè albedinem, quàm subiectum: quia
albedo significatur in specie; subiectum autem in
genere. imò *hoc album* non significat speciem
subiecti, sed indiuiduum, vt subest albedini, non
explicato conceptu quidditatiuo subiecti; albedo
autem significatur quidditatiuè: quia significatur
in specie atoma; & tamen albedo quoad indiui-
duum significatur vagè; subiectum autem deter-
minatè: quia *hoc album* est Petrus cum aliqua albe-
dine; manet autem idem *album*; si manet Petrus
cum alia albedine, licet non cum priori: ergo si-
gnificatio expressa speciei non est satis ad signifi-
cationem determinatam in indiuiduo, nisi res si-
gnificata ponatur in recto: nec item implicita
cogitatio est satis ad suppositionem vagam, si po-
natur in recto res significata.

§. 51. Obicit Primùm, terminos implicari in
significatione expressa, & vaga. Respondeo etiam
ab aduersarijs admitti (nec potest negari) hac voce
album expressè significari speciem albedinis,
quàm subiecti; & tamen ipsi etiam fatentur *albedi-
nem* non supponi pro hac in particulari; secus au-
tem *subiectum*. Ratio est clara, quia potest species
cognosci clarè, & indiuiduum vagè: imò potest
cognosci *albedo* in indiuiduo, & non significatur
hac voce, *hoc album:* item subiectum potest cogno-
sci in indiuiduo quoad minus habendi albedinem;
quin nec eius species, nec indiuiduatio noscantur,
vt sunt substantialiter & specificè.

§. 52. Obicit Secundò, in substantiuis & ad-
iectiuis esse diuersos loquendi modos: fundamen-
tum est: quia adiectiua significant quidem formam
expressè, sed per modum accidentis habiti à sub-
iecto: quod subiectum iam supponitur constitu-
tum in suo esse completum, quod debeat designa-
ri termino particulari. At termini substantiui vt
homo, non significant humanitatem vt habitam,
seu vt aduenientem alteri, sed substantiue, vt con-
stituentem primariò illud ens. ideo quando huma-
nitas significatur nomine substantiuo formaliter
& expressè, significatur vt determinata; substā-
tentia verò indeterminata: quia non significatur
vt habeas humanitatem, vel vt eius subiectum, sed
vt eius terminus.

§. 53. Contrâ: Ergo tres personæ diuinæ cum
eadem humanitate erunt tres homines, & non v-
nus: quod ipsi negant §. 46. Probo consequentiam:
homo acceptus pro *Deo homine*, non significat pri-
mum conceptum eius rei, quæ dicitur *homo*; sed il-
lum completum supponit humanitas: sed ob hanc
rationem per te adiectiua supponuntur indetermi-
natè pro forma accidentaria, & determinatione
pro subiecto, & plura subiecta cum eadem albedi-
ne

se non sunt vnum, sed plura alba: ergo tres personæ cum eadem humanitate non sunt vnus homo, sed tres. Maior probatur: quia Deus est homo: Deus autem ante humanitatem erat iam completus in suo esse. Ob quod *homo* in Incarnatione Dei, imitatur terminos adiectiuos, supponens in recto pro persona, quæ habet humanitatem: quod Sancti explicarunt exemplo vestiti. ob quod ego dixi §. 21. & 34. eam vocem in Deo homine significare humanitatem in obliquo; in nobis autem in recto.

§. 54. Quod item probo ad hominem: adiectiua ideo habent parte diuersum modum significandi, quia forma est in alio tamquam in subiecto: sed in puris creaturis subsistentia est in alio, tamquam in subiecto; humanitas autem non: ergo vt in adiectiuis *albedo* ponitur in obliquo, & *Petrus* in recto: ita in substantiuo *homo*, *humanitas* ponitur in recto, & *subsistentia* in obliquo. Consequentia patet: quia ratio est eadem. Maior à te datur. Minor patet: quia humanitas est verum subiectum subsistentia; & hæc est in humanitate tam dependenter ab illa vt à subiecto sustentante, quam *albedo* in *Petro*. Quod argumentum est clarum.

§. 55. Confirmatur. Subsistentia non potest accipere denominationem *homo* ab humanitate in puro homine: humanitas autem eam potest accipere à subsistentia: ergo in puris creaturis *homo* non significat in recto subsistentiam, sed humanitatem. Consequentia patet: quia *homo* in recto significat id, quod est tale ab humanitate: at subsistentia non est talis. quod est antecedens, & probo: quia vt humanitas tribuat denominationem alicui rei, debet non esse subiectum illius, sed potius forma, aut quasi forma. hoc enim disparatur subiectum à forma, quod hæc illi communicat suam denominationem; secus illud, vt dixi vol. 1. disp. 22. Physic. à §. 13. subsistentia autem increata, quia est ens perfectum, & nullo modo pendens ab humanitate, potest ab illa denominari *homo*, & in recto significari.

§. 56. Igitur ea ratio standi per se est ob quam adiectiua significant in recto subiectum: & probat in concretis substantiuis, non significari in recto nisi ea, quæ vel sunt subiecta, vel explicantur more subiectorum per se stantium.

§. 57. Iam insinuaui §. 49. tres subsistentias cum vna natura non modò fore tres personas, sed etiam tres homines: quia parte *homo* & *persona* significant in recto solas personalitates: sed vox *homo* tunc significaret tres in recto, sicut vox *persona*: ergo vt sunt tres personæ, sunt etiam tres homines. Minor probatur: quia tunc verè essent tria supposita, & hæc propositio esset vera: *Sunt tria, quæ sunt, & denominantur homo*: ergo sunt tres homines. Probo consequentiam: quia tot homines sunt, quot denominantur; vt sunt etiam tres personæ: licet enim confusè significantur, seu indeterminatè; at vagè significantur tria: non enim exprimentur esse hæc tria numero, aut illa determinatè, sed aliqua

tria. vt si diceret, *tres homines currunt*; non propterea dicitur esse hos tres, sed aliquem ternarium numerum: erunt ergo tres homines ab hac humanitate, vt tria alba ab hac albedine.

§. 58. Præterea in Trinitate non caret absurdo ea doctrina: quia *Deus*, siue *hic Deus* supponitur parte in recto pro supposito vagè. Quia suppositione fatetur veram esse hanc propositionem, *Pater est Deus*: quia est aliquod suppositum eius nature: vt hæc est vera, *Petrus est aliquis homo*. At hæc propositio est falsa in ea significatione: *Pater, & Filius, & Spiritus sanctus simul sumpti sunt Deus*: quia non sunt aliquod suppositum. vt enim in Logica ex Aristotele dixi, *Homo, vnus homo, aliquis homo*, idem sunt: at tres personæ collectiue acceptæ, non sunt aliquod suppositum. nec vnum; sed aliqua, & plura: ergo non accipitur *Deus* pro aliquo supposito vagè; sed pluribus: at pro pluribus non potest accipi, quia hæc esset falsa propositio, *Pater est Deus*: quia non est plura supposita: ergo.

§. 59. Dicunt *Deum* habere duas suppositiones; alteram indeterminatam, & vagam; alteram simplicem, seu communem. In prima significatione hæc est vera propositio, *Pater est Deus*: quia est aliquod suppositum deitatis: in secunda verò hæc est vera, *Tres personæ sunt Deus*: quia significatur suppositum Dei in communi. Contra: Vtraque suppositio est simplex: quia hæc significat res, vt subsunt secundis intentionibus: quales sunt indiuiduum vagum, & species. vel vtraque est personalis. Ne autem summulisticè agamus, suppositum vt sic accipi potest, vel pro aliquo vagè; vel collectiue pro omnibus; vel pro ratione communi: in significatione vaga, & collectiua, iam impugnaui doctrinam §. 58. Ratio autem communis non potest significari in ijs propositionibus, *Pater, & Filius, & Spiritus sanctus sunt Deus*: quia *Deus* sibi non supponitur collectiue pro omnibus suppositis diuinis; vt in hac propositione, *Petrus & Antonius sunt homo*; non accipitur pro omnibus hominibus. item esset hæc falsa, *Pater, & Filius sunt Deus*: quia accipitur *Deus* pro omni supposito diuino. Nec dicitur, *Petrus & Antonius sunt homo*; sed *sunt homines*: quia *homo* est in singulari; *Petrus* autem & *Antonius* sunt de numero plurali: quia sunt duo: vt non dicimus, *Petrus & Antonius currit*, sed *currunt*.

§. 60. Tandem *Deus* est prædicatum absolutum, & commune vnum numero, & realiter commune, non verò per intellectum: ergo non significat in recto suppositum, sed solam naturam. Consequentia patet: quia suppositum Dei non est absolutum, sed relatiuum; nec commune realiter vnum tribus personis. rectum ergo prædicati & subiecti in hac propositione, *Deus est vnum absolutum*; supponuntur pro eodem: alioquin propositio esset falsa: vt & ipsi fatentur: sed absolutum est sola natura in recto: ergo & *Deus*. Primum antecedens patet: quia in singulis personis reperitur esse *Deum*, nec in esse Dei opponuntur: sed est eadem ratio Dei in omnibus. Quæ indicasse sit factis.